

HUR HAR MAN EN EKONOMISKT JÄMSTÄLLD RELATION?

Handbok med praktiska tips för unga om
jämslällldhet, relationer och privatekonomi.

F Ö R B U N D E T

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida 3

Om projektet

Sida 4-5

Intro relationer

Sida 6

Våga prata pengar

Sida 7

Öppen kommunikation

Sida 8

Lär känna din dejt

Sida 9

Flytta ihop? 15 frågor
för en jämställd relation

Sida 10

Dela på kostnader
kopplat till sex

Sida 11 - 12

Flytta ihop

Sida 13-14

Delad ekonomi

Sida 15

Låna ut pengar

Sida 16-17

Planera för ett uppbrott

Sida 18 - 21

Ekonomiskt våld

Sida 22 - 23

Intro privatekonomi

Sida 24

Arbetsliv

Sida 25

Gå med i facket/
A-kassa

Sida 26-27

Sparande/ aktier/ fonder

Sida 28-29

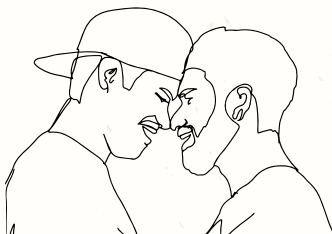
Hyr/ köp en bostad

Sida 30

Betalningsanmärkning

Sida 31

Pensionen

OM PROJEKTET

Nästa generations relationer ska hjälpa unga att kunna gå in i, stanna och lämna en relation och bibehålla sin ekonomiska egenmakt.

Projekt ska ge unga i åldern 16 och uppåt verktyg för att ha en ekonomiskt jämställd relation och stärka sin egna privatekonomi.

OM HANDBOKEN

Den här handboken innehåller konkreta tips, råd och fakta om ekonomi i relationer och privatekonomi.

Många av råden fokuserar på heterosexuella relationer, eftersom statistik visar att dessa ofta är mer ojämställda. Samtidigt kan alla tips i handboken användas oavsett relationstyp eller sexuell läggning.

Handboken är relevant för alla, oavsett om man lever i en relation eller är singel, då den ger förebyggande kunskap som stärker den ekonomiska självständigheten och tryggheten.

TIKTOK KANAL

På vår Tiktok-kanal finns utbildningsfilmer med fakta, guider och tips som riktar in sig på ekonomisk jämställdhet och relationer.

[Klicka här för att komma till vår TikTok-kanal.](#)

@fredrikabremerforbundet

OM FREDRIKA BREMER-FÖRBUNDET

Fredrika Bremer-förbundet är Sveriges äldsta förbund för jämställdhet och har funnits sedan 1884. Vi är en ideell organisation med uppgift att förverkliga jämställdhet mellan kvinnor och män med samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter i hem, yrkesliv och samhälle. [Läs mer här.](#)

RELATIONER

JÄMSTÄLLD EKONOMI = KÄRLEK

Att ha ekonomisk jämställdhet i en relation handlar om kunskap, omtanke och en vilja att samarbeta. Även om pengar ibland kan vara ett känsligt ämne, är det faktiskt en av de viktigaste byggstenarna för en trygg och balanserad relation.

Från de små sakerna i vardagen, som att betala för en fika, dela på hyran eller matkostnader, till större juridiska steg när du och din partner kanske flyttar ihop eller tar gemensamma lån.

Det handlar om att bygga något tillsammans, både ekonomiskt och känslomässigt, och att stärka bandet mellan er varje dag.

VÅGA PRATA PENGAR!

Att prata om ekonomi kan vara en av de svåraste sakerna i en relation. Vi vill göra det lättare! Börja med små steg – dela era drömmar och prata om hur du och din partner ser på ekonomi.

Vi har tagit fram olika listor på samtal som du kan ha med din dejt eller partner.

ÖPPEN KOMMUNIKATION

Skapa en öppen och bra miljö för samtal genom att bygga förtroende, lyssna aktivt och vara respektfull.

- Var närvarande och lyssna aktivt.
- Visa empati och bekräfta personens känslor och visa att du förstår deras synpunkt, även om du inte alltid håller med.
- Avbryt inte, låt den andra personen tala till punkt innan du svarar.
- Ställ öppna frågor som uppmuntrar till reflektion och fördjupning.
- Ha tålamod och ge personen tid att formulera sina svar.
- Försök att vara förstående istället för att vara kritisk eller snabb med att döma.
- Om samtalet handlar om problem, försök att rikta er uppmärksamhet på lösningar och gemensam förståelse istället för att fastna i konflikter.

Lär känna din dejt!

- Vad har du för mål och drömmar med din ekonomi? Hur har din familj hanterat sin ekonomi och vad har de lärt dig?
- Känns det jobbigt att prata om pengar? Om ja - i vilka situationer och varför känns det så? Om nej - hur kommer det sig?
- Vad har du för ekonomiska beteenden?
- Har du kunnat spara pengar, om inte - varför?
- Vill du hyra en bostad eller köpa?
- Om du vill köpa - när och var vill du bo?
- Om du hade haft mycket pengar, hur hade du levt ditt liv?
- Är det viktigt för dig att tjäna pengar?
- Är det något du önskar att du hade kunnat ändra med din ekonomi?
- Vilka utgifter tycker du är onödiga?
- Har vi en jämställd och rättvis uppdelning när det kommer till våra utgifter? Dejter, räkningar etc.

15 frågor

för en jämställd relation

FÖR ER SOM VILL FLYTTA IHOP

1. Vill du och din partner hyra eller köpa bostad?
2. Står både du och din partner i bostadskö?
3. Hur ska ekonomin delas upp mellan er?
4. Hur delar du och din partner på fasta utgifter?
5. Vem ska äga vad?
6. Har du eller din partner några skulder?
7. Vill du eller din partner skriva ett samboavtal eller äktenskapsförord?
8. Ska du och din partner ha något gemensamt sparande?
9. Vad ska vara enskild egendom?
10. Vilka andra inköp vill du och din partner dela på?
11. Hur fattas beslut om er gemensamma ekonomi?
12. Vilka försäkringar tecknas tillsammans?
13. Finns det gemensamma lån och vem ska stå på dem?
14. Vem ska ärva er? Vill du och din partner ärva varandra?
15. Ska du och din partner kompensera varandras pensioner vid olika inkomst eller om en av er är föräldraledig längre än den andra?

DELA PÅ KOSTNADER KOPPLAT TILL SEX

Pengar kan vara känsligt i olika delar av en relation. Kostnader kopplade till sex är inget undantag, och att ta upp ämnet kan kännas obekvämt. Men en öppen och ärlig dialog visar att både du och din partner respekterar varandra och är lika engagerade i att ta ansvar.

I heterosexuella relationer finns det biologiska skillnader som visar sig ekonomiskt. Det finns kostnader för bland annat:

- Graviditetstest
- Dagen efter piller
- Preventivmedel som p-piller, hormonspiral, kopparspiral, P-stav
- Kostnader kopplade till abort, t.ex. patientavgift eller trosskydd

Så, hur ska du som kille tänka om du ligger med någon?

En jämställd handling du kan göra mot personen du ligger med är att dela på kostnader som rör hennes sexuella och reproduktiva hälsa. Ta inte för givet att hon ska ta hela den kostnaden! Du och den du träffar är båda ansvariga i detta.

FLYTTA IHOP

Att flytta ihop är ett spännande nytt kapitel

- men det kräver att ni har koll på det praktiska och juridiska!

- Skriv ett samboavtal. Genom ett samboavtal kan ni reglera hur samboegendom ska hanteras vid en separation.
- Om ni gör slut så delas all samboegendom mellan er, om inte något annat avtalats.
- Samboegendom handlar om egendom som ni som sambor använder gemensamt, som möbler och bostad.
- Möbler och saker som ni köpt för 'gemensamt bruk' är samboegendom. Ibland kan det vara svårt att bevisa vad ni har köpt för att använda tillsammans, därför är det bra att spara kvitton från stora inköp för att visa att ni köpt det under tiden ni bodde tillsammans till ert boende så att ingen kan säga "soffan är min, det var bara jag som betalade den".
- Om du vill äga saker helt själv, till exempel om du köper en soffa till dig, så kan ni skriva ett samboavtal där det står att soffan är din och inte ska delas mellan er om ni gör slut.
- Enskild egendom (t.ex. saker du ägde innan ni flyttade ihop eller fått i gåva/arv) ingår inte i samboegendom.
- Se över hemförsäkringen och försäkra er om att den täcker er båda.
- Om du flyttat in i din sambos hyres- eller bostadsrätt så är det inte samboegendom och du har inte rätt till bostaden.

Dela på hushållssysslor

När du flyttar ihop med någon är det viktigt att prata om hur hushållsarbetet ska fördelas från början. Genom att vara öppna och tydliga kan du och din partner undvika att den ena tar mer ansvar än den andra. Fördela sysslorna rättvist för att skapa en vardag där båda känner delaktighet, uppskattning och respekt.

- Bestäm hur ansvar för städning, tvätt, matlagning och andra sysslor ska fördelas så att det känns rättvist för båda.
- Sätt upp ett system för att hålla koll på vem som gör vad. Skapa t.ex. ett veckoschema för hushållssysslor där varje person har sina ansvarsområden. Eller använd en app eller en gemensam kalender för att enklare hålla koll på vem som gör vad, och när.

Tips!

Verktyg för att motverka ojämställdhet i hemmet.

[Klicka här.](#)

Checklista för en jämställd vardag av Skåne Region.

[Klicka här.](#)

Planera gemensamma inköp:

- Gör en lista över vad ni behöver köpa till hemmet, som möbler, köksutrustning eller elektronik.
- Bestäm vem som står för vad.

Visste du att..

Idag utför kvinnor i genomsnitt fem till sex timmar mer obetalt hemarbete per vecka än sina manliga partners. Källa: [My Equal](#)

Om kvinnor lägger mer tid i hemmet på planering, städning osv leder det till mindre tid för återhämtning och en ökad risk för stress och utbrändhet.

DELAD EKONOMI

Att dela ekonomi kräver öppenhet och tydliga överenskommelser. Här är en checklista som kan hjälpa er!

Ha en öppen dialog om ekonomin

- Diskutera era inkomster, utgifter, skulder och sparande.
- Var ärliga om ekonomiska mål, prioriteringar och utmaningar.
- Alla har olika syn på pengar och konsumtion. Försök att förstå och respektera varandras inställning till ekonomi.

Välj en modell för att dela ekonomin

- Se sida 14 för förslag på olika alternativ.

Skapa en gemensam budget

- Gör en tydlig budget för hushållets inkomster och utgifter.
- Inkludera fasta utgifter (hyra, el) och rörliga utgifter (mat, nöjen).
- Bestäm hur mycket du och din partner ska spara tillsammans och för personliga mål.

Ha en plan för oförutsedda utgifter

- Skapa en gemensam buffert för oväntade kostnader som sjukdom.
- Bestäm vem som ansvarar för vad om oväntade utgifter dyker upp.

Behåll en viss ekonomisk frihet

- Även om du och din partner delar ekonomi är det viktigt att båda har egna pengar.
- Det kan minska konflikter och ge en känsla av oberoende.

Följ upp regelbundet

- Ha regelbundna "ekonomimöten" där du och din partner går igenom budget, sparande och utgifter.

Respektera varandras ekonomiska gränser

- Även om du och din partner delar ekonomi är det viktigt att respektera varandras gränser när det gäller personliga utgifter och ekonomiska beslut.

50/50

Båda betala lika mycket.

- **Fördelar:** Om du och din partner har liknande inkomster kan det vara rättvist att betala hälften var.
- **Nackdelar:** Är det stor skillnad mellan era inkomster kan det bli orättvist. Konflikter kan uppstå och den ena parten minskar sin möjlighet att spara. Detta kan även leda till att man blir beroende av sin partner.

Procentuellt

Om en av er tjänar mer kan kostnaderna delas upp i förhållande till inkomster. Om den ena t.ex. tjänar 70 % av hushållets totala inkomst, betalar den också 70 % av de gemensamma utgifterna.

- **Fördelar:** Jämn och rättvis fördelning. Procentuell fördelning av kostnader gör ekonomin rättvis genom att anpassa sig efter varje individs inkomst. Båda parter kan bidra efter sin förmåga.

Delvis delad ekonomi

Bestäm hur mycket som ska lägga in på det gemensamma kontot och hur mycket som ska plockas ut enskilt.

- **Fördelar:** Om det finns stora gemensamma kostnader som hus eller barn kan detta vara ett bra alternativ.

Gemensam ekonomi

Har en helt gemensam ekonomi innebär det att alla pengar läggs på ett konto som båda kan ta av.

- **Fördelar:** Båda får en tydlig överblick över hushållets ekonomi, och det blir lättare att alla inkomster och utgifter när de samlas.
- **Nackdelar:** Konflikter kan uppstå om man inte är överens om vad pengarna ska läggas på. Om relationen tar slut kommer pengarna delas 50/50. Du kan alltså inte kräva tillbaka pengar som du anser är dina egna, för det är bådads rent juridiskt.

Obs! Har du ärvt eller fått pengar eller annat som bara ska gå till dig vid en separation?

- Ärvt genom testamente - Pengar, fastigheter eller annat av värde måste skrivas in som enskild egendom av den som testamenterar.
- Fått pengar eller annat som gåva? Den som ger gåvan ska skriva ett gåvobrev där det framgår att gåvan ska vara enskild egendom.

LÅNA UT PENGAR

**Om du ska låna ut pengar till någon - se till att det finns bevis!
Oavsett om du lånat ut till din partner, vän, kusin eller annan.**

För att underlätta att få tillbaka pengar du lånat ut så ska du alltid skriva ett bevis. Det kallas för "skuldebrev" och innehåller:

- **Lånesumman**
- **Förtydliga vem som lånat pengarna**
- **Datum**
 - När lånet tas
 - När skulden ska återbetalas
- **Bådas signaturer**

Dokumentera även återbetalningen så att det finns bevis.

Ett skuldebrev är bra att skriva om du senare skulle hamna i en situation där personen inte betalar tillbaka, för då kan du skicka beviset till kronofogden som kan hjälpa dig att få tillbaka pengarna.

Kom ihåg! Låna inte ut pengar du inte har råd att förlora och lita inte på att du får tillbaka pengarna utan bevis.

Om skuldebrev

- Ett skuldebrev är ett juridiskt avtal som du skriver på när du tar ett lån.
- I skuldebrevet kan man även lägga till andra villkor som man kommit överens om t.ex. ränta på lånet eller när pengarna senast ska betalats tillbaka.
- Ett skuldebrev kan hjälpa till att undvika missförstånd och konflikter i framtiden. Ett skuldebrev innebär också större trygghet för både den som lånar ut och den som lånar pengar. Skriv skuldebrevet när du och din partner är överens.

PLANERA FÖR ETT UPPBROTT

En relation kan alltid ta slut - och genom att vara förberedd blir det lättare att hantera ett uppbrott praktiskt och känslomässigt om det skulle ske.

Egen ekonomi

- Bygg en egen buffert.
- Vid delad ekonomi, ha ett separat sparkonto som är ditt eget.
- Se till att båda har egna inkomster och kontroll över sin ekonomi.
- Gå igenom gemensamma skulder: Ha en plan för hur lån eller delade utgifter kan hanteras vid en separation.
- Skapa en budget: Räkna ut vad du skulle behöva för att klara dig på egen hand.

Boende

- Vid boende i en hyresrätt: Vem har rätt att bo kvar?
- Vid ägande av en bostad: Ska bostaden säljas eller ska någon köpas ut?
- Sök alternativa boendelösningar: Ha en plan för vart du kan ta vägen om det tar slut (tillfälligt boende, eget sparande för nytt boende osv).
- Ställ dig i en bostadskö.

Juridiska dokument

- Skriv ett samboavtal för att reglera vem som äger vad.
- Spara underlag som kvitton och avtal.
- Giftna? Överväg att skriva ett äktenskapsförord om du har egendom som du inte vill ska ingå i eventuell bodelning.
- Förstå vad som gäller för testamenten, försäkringar, och pensionssparande.

Försäkringar och abonnemang

- Gör en lista över alla gemensamma abonnemang, försäkringar och avtal.
- Ha en plan för vem som tar över vad vid separation.

Utbilda dig om ekonomi och familjejuridik

- Skaffa kunskap om budgetering, sparande, investeringar, bodelning, efterlevande skydd osv. Ju mer du vet, desto bättre rustad är du för att ta kontroll över din ekonomi.
- Läs på om vad ekonomiskt våld är. Se sidorna 18-21.
- Planera för framtiden: Fundera över långsiktiga mål, som pension, boende och karriär. Att ha en plan ger dig större ekonomisk säkerhet.

Kommunikation

- Prata om förväntningar: Ha öppna samtal om framtidsplaner och vad som händer vid en separation. Se sida 7 för stöd vid samtal.
- Sätt gränser: Om du märker att din ekonomiska självständighet hotas, ta upp det direkt och hitta lösningar.

Kom ihåg!

- Skriv aldrig under något du inte är säker på att du förstår utan att konsultera en jurist eller advokat.
- Se till att vara insatt i er ekonomi och hur era pengar spenderas.
- Låna aldrig ut ditt Bank-id till din partner eller någon annan och låt ingen annan ta skulder i ditt namn.

Visste du att..

8 av 10 par har ingen plan för boendet om de separerar.

[Källa: Nordax, 2022](#)

6 av 10 kvinnor befarar att de inte har råd att skilja sig på grund av boendet. [Källa: Fredrika Bremer-förbundet, Sifo, 2023](#)

EKONOMISKT VÅLD

VAD INNEBÄR DET?

Våld i nära relationer kan vara psykisk, fysisk, digital, materiell men också ekonomisk. Om din partner eller någon annan kontrollerar dina pengar och inte låter dig ta beslut om din ekonomi så kallas det för ekonomiskt våld.

IDENTIFIERA EKONOMISKT VÅLD

Din partner:

- Tar ditt bankkort
- Använder ditt bank-id
- Köper något i ditt namn utan att du vet det
- Tar din lön/studiebidrag och istället ger dig "fickpengar" ibland, och på så sätt försätter dig i en situation så att du måste be om pengar eller saker
- Gömmer undan gemensamma pengar

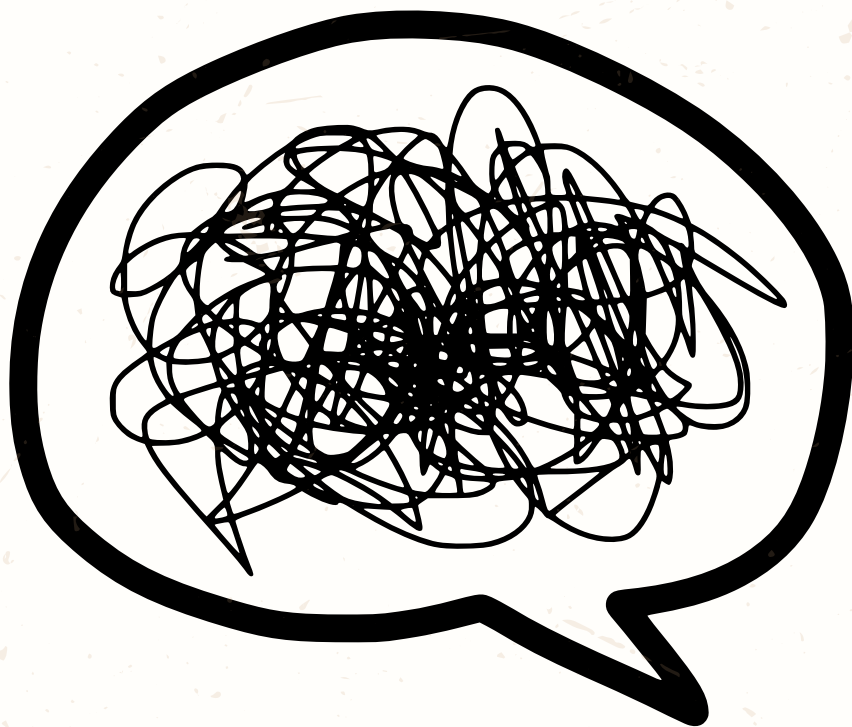
KONSEKVENSER

- Förhindrar att ens partner kan spara ihop pengar för att lämna relationen.
- Skuldsätta personen genom lån eller förhindrar att de betalar fakturor som leder till betalningsanmärkningar.

KÄNNIS DIN RELATION INTE BRA?

Det finns hjälp att få.

STÖD OCH NÖDNUMMER

Kvinnofridslinjen: 020-50 50 50

Brottsofferjouren: 11 60 06

Polisen vid icke akuta händelser: 114 14

Polisen vid akuta händelser: 112

CHATT

[Ungarelationer.se](https://ungarelationer.se)

Deras chatt är öppen 20.00-22.00 varje kväll för alla oavsett kön. Du är anonym och det är helt gratis.

[Tjejjonen.se](https://tjejzonen.se)

Deras allmänna chatt är öppen för tjejer alla dagar 20.00-22.00. Du är anonym och det är helt gratis.

[Killar.se](https://killar.se)

De har öppet söndag till torsdag klockan 19.00-21.00. Chatten är för killar och unga män 10-25 år. Du är anonym och det är helt gratis.

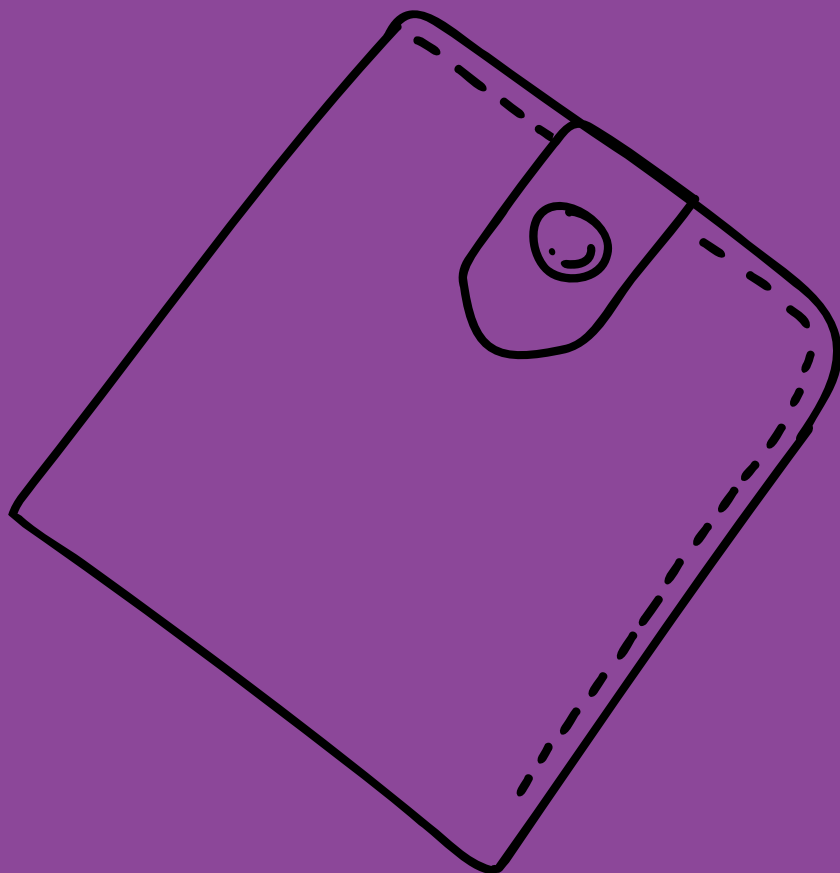
HITTA EN JOUR NÄRA DIG

ungasjourer.se/hitta-en-jour

Hos Ungasjourer kan du hitta lokala jourmottagningar i hela landet.

PRIVATEKONOMI

EN SJÄLVSTÄNDIG EKONOMI = ETT SJÄLVSTÄNDIGT LIV

Genom att lära dig hantera pengar tidigt kan du slippa onödig stress och skapa en vardag där du känner dig trygg. Börja enkelt: Sätt upp en budget, ha koll på dina inkomster och utgifter och lägg undan en liten buffert för oväntade kostnader. Det behöver inte vara stora summor – det viktiga är att du börjar!

Pengar innebär frihet och det är därför viktigt att ha en självständig ekonomi även om du är i en relation. Det gör att du kan fatta ekonomiska beslut utifrån vad du vill och inte vad du måste.

Du ska inte behöva vara beroende av någon annans ekonomi för att kunna leva det liv du vill. Allt börjar med du stärker din egen ekonomi.

ARBETSLIV

Att välja vad du vill jobba med är ett stort beslut. Här är några saker att tänka på för att göra smarta val inför framtiden!

Kolla upp lönen

- Ta reda på lönestatistiken för yrket – det kan du göra på scb.se.
- Lönen är inte allt, men det är bra att veta vad du kan förvänta dig innan du väljer karriär.

Försök få en heltidstjänst

- Heltidsjobb ger dig:
 - Högre lön.
 - Möjlighet till bolån.
 - En större pension i framtiden.

Känn till dina rättigheter

- Anställningsavtal är ett måste!
 - Kräv ett skriftligt avtal som säkerställer dina rättigheter till lön, semester, pension, osv.
 - Spara alltid avtalet och skriv ner vilket kollektivavtal som gäller. Viktigt att du enkelt har tillgång till dokumenten – t.ex. i din telefon.

Kollektivavtal

- Om din arbetsgivare inte har kollektivavtal har du sämre trygghet. Då behöver du själv diskutera t ex tjänstepension, försäkringar, utfyllnad av sjukpenningen om du råkar bli sjuk eller föräldralön om du får barn.

Anmäl diskriminering

- Om du misstänker lönediskriminering kan du kontakta både facket och Diskrimineringsombudsmannen (DO).

Att ta reda på rätt information och stå upp för dina rättigheter är viktigt för att få en trygg och hållbar start in i arbetslivet!

GÅ MED FACKET

Att vara med i facket är ett smart sätt att få trygghet och stöd i arbetslivet. Facket finns där för dig om något går snett, och hjälper dig att få schyssta villkor på jobbet.

Villkoren kan se olika ut beroende på vilket fack du går med i. Ofta kan dom hjälpa dig med massor av olika saker! Bland annat:

- Löneförhandling. Även om det är ditt första jobb eller ett extrajobb kan du alltid fråga om högre lön. Det handlar om att veta hur man gör!
- Förhandling om arbetsvillkor (semester, pension, försäkringar).
- Att hantera problem med arbetsgivaren.
- Ge dig juridiskt stöd om det behövs.
- Expertråd som gäller din bransch.
- Ibland kan facket även erbjuda extra försäkringar t.ex. sjuk- och olycksfallsförsäkring.

A-KASSA

Medlemskap i en arbetslöshetskassa är en viktig investering i din ekonomiska trygghet och framtid. A-kassan ger dig ersättning om du skulle bli arbetslös, vilket minskar den ekonomiska stressen under en tuff period.

- Inte medlem? Om du uppfyller vissa krav har du rätt till en grundersättning även om du inte varit medlem i 12 månader.
- Har du varit medlem i mer än 12 månader har du rätt till max 80 % av din tidigare lön en tidsbegränsad period.
- Lägger du till inkomstförsäkring kan du som har en viss lön få högre ersättning än 80%.

RÄNTA - SÅ HÄR FUNKAR DET..

En viktig nyckel till att bygga upp din ekonomi är att lära dig om ränta och hur den påverkar dina pengar och sparande.

- **Med ett sparkonto hos en bank kan dina pengar växa genom ränta.**

Om du t.ex. har 10 000 kr på ett sparkonto med en årlig ränta på 4% så får du ut 400 kr i ränta, alltså "vinst". Dessa 400 kr är pengar du får av banken bara för att du sparar dina pengar där.

För att få ränta måste du öppna ett sparkonto med ränta. Det kan du göra på nästan alla banker men kom ihåg att jämföra på konsumenter.se för olika sparkonton har olika hög ränta.

- **Om du istället är den som lånar pengar av banken, så betalar du ränta till dem.**

SPARANDE / FONDER / AKTIER

Att spara och investera är ett sätt att säkra din framtida ekonomi. Börja med det du kan – även små belopp gör skillnad på sikt.

Fonder

En fond hanteras av en fondförvaltare som ansvarar för att välja investeringar utifrån fondens mål. När du sätter in pengar i en fond köper du andelar i ett gemensamt sparande som fondförvaltaren sköter. Dessa pengar investeras i olika tillgångar, som aktier, obligationer eller andra värdepapper, beroende på fondens fokus.

Aktier

Aktier är andelar i ett företag. När du köper aktier blir du delägare och har rätt till en del av företagets vinster, som kan delas ut i form av utdelning. Värdet på aktier kan stiga eller sjunka beroende på hur det går för företaget och marknaden.

Obs!

- Alla investeringar innebär en risk, därför är det bra att endast använda pengar som du har möjlighet att riskera. Det bör alltså aldrig vara pengar du behöver för att klara din budget.
- Ditt sparande för buffert bör ligga lätt tillgängligt på ett sparkonto.
- Genom att välja hållbara fonder eller aktier stödjer du verksamheter som arbetar för miljö och social rättvisa.

Tips!

[Klicka här för att läsa](#) Ung Privatekonomis handbok "Få råd med dina drömmar" – Handboken djupdyker i sparande, ränta, aktier och fonder m.m.

HYR EN BOSTAD

- Ställ dig i olika bostadsköer! Olika bostadsköer har olika åldersgränser men generellt brukar det vara 16 eller 18 år. Kolla upp vad som gäller där du vill ställa dig i kö!
- Det är en viktig backup om något händer t.ex. om du bor ihop med din partner och relationen plötsligt tar slut.
- Ställ dig i bostadskö i olika storstäder, du har kanske inga planer på att flytta dit idag – men vem vet om ditt framtida jobb finns i t.ex. Malmö? I stora städer är det lång kötid och du kommer ha ett försprång!
- Hyr du i andra hand? Ockerhyror är vanligt! Alltså att du betalar mer än vad som är lagligt. Var uppmärksam och läs på vad som gäller!
- Svart kontrakt? Som hyresgäst i ett svartkontrakt har du inga rättigheter då personen som hyr gör det utan tillstånd.

Fördel med att stå i bostadskö

Du får tryggare kontrakt och kan undvika andrahandshyror eller svartkontrakt som ofta är väldigt höga i pris.

Checklista när du letar boende

- ☐ Sök aktivt efter en ny bostad
- ☐ Skriv och annonsera att du söker bostad, berätta för dem du känner.
- ☐ Få ordning på din ekonomi. Betala av om du har skulder eller ta kontakt med budget- och skuldrådgivare för vägledning.
- ☐ Kontakta din Bostadsvägledare för att få stöd och hjälp med att söka bostad
- ☐ Kom ihåg att betala din årsavgift!

[Klicka här för att komma till en lista på bostadsköer i hela Sverige.](#)

KÖPA EN BOSTAD

Hur går det till när man köper en bostad?

- Du behöver en kontantinsats, alltså en summa på 15% av vad bostaden kostar.

Exempel: Du vill köpa en lägenhet som kostar 1 miljon, då behöver du ha sparat ihop 15% av priset, alltså 150 000 kr. Resten lånar du av banken, om du behöver ett lån för att finansiera hela bostadsköpet.

Ta bolån

- När du lånar pengar till en bostad är det oftast ett ganska tryggt lån för banken, för om du inte betalar lånet kan banken ta bostaden som betalning.
- Att få ett bolån blir också lättare om du har ett heltidsjobb med tillsvidareavtal, därför kan det vara bra att söka den typen av jobb om du planerar att köpa bostad.

Bra att veta när man tar bolån

- Finns det utrymme i din ekonomi för räntehöjningar? Rörlig ränta är ofta lägre, men då behöver man vara säker på att man klarar räntehöjningar. Man kan också ha bunden ränta på hela eller delar av lånet, men då betalar man ofta högre ränta.
- Att få ett lån beviljat kan ta tid eftersom banken ska göra en kreditprövning

Räkna ut vad ditt bolån kommer kosta

Tips! Hos konsumenternas.se kan du göra en bolånekalkyl och räkna ut kostnaderna. [Klicka här.](#)

BETALNINGSANMÄRKNING

Vad är en betalningsanmärkning?

Om du inte sköter din ekonomi kan du hamna hos Kronofogden. En betalningsanmärkning är som ett varningstecken som visar att du inte skött dina betalningar i tid. Det kan hända om du inte betalar räkningar, lån eller andra skulder – även efter flera påminnelser och krav från inkasso.

Vad händer om du får en betalningsanmärkning?

En betalningsanmärkning kan ställa till det rejält, det kan göra att:

- Du inte kan ta ett lån
- Du kan ha svårt att hyra en bostad
- Du kan få svårt att teckna abonnemang (tex.mobilabonemang)
- Anmärkningen syns i flera år (ofta tre år)

För att undvika detta, betala alltid räkningar i tid och sök hjälp snabbt om du inte kan betala.

Särskilt i dagens läge när vi shoppar mycket online och ofta kan välja faktura eller delbetalning är det extra viktigt att ha koll på ekonomin – och att alltid betala fakturorna i tid!

Viktigt!

Undvik snabbblån/ smslån. De växer fort och kan snabbt sätta dig i skuld på grund av höga räntor och avgifter.

Om du har problem med din ekonomi kan du kontakta din kommuns budget- och skuld rådgivning.

Det är gratis och de hjälper dig ta kontrollen över din ekonomi.

PENSION

Det kan kännas tidigt att fokusera på pensionen redan nu, men det är viktigt att börja tänka på den så fort som möjligt!

Hur funkar pensionen? Din pension kommer från tre håll:

- Tjänstepension (via din arbetsgivare)
- Allmän pension
- Eget sparande

Kollektivavtal

Alla som har kollektivavtal får automatiskt tjänstepension.

Anställd inom kommun, region eller statligt

Du får tjänstepension genom din arbetsgivare.

Anställd hos privat arbetsgivare

Inte alltid självklart att tjänstepension ingår. Kolla vad som gäller på din arbetsplats. Extra viktigt att du sparar själv.

Svartarbete

Du får ingen pension alls.

Visste du att..

Det är en stor skillnad på hur mycket män och kvinnor får i pension!

Enligt [Pensionsmyndigheten](#) uppgår kvinnors genomsnittliga pension till 17 000 kr/mån medan män får 24 200 kr/mån.

17 000 kr

Kvinnor

24 200 kr

Män

OM PROJEKTET

'Nästa generations relationer' ska ge unga i åldern 16 och uppåt verktyg för att ha en ekonomiskt jämställd relation och stärka sin egen privatekonomi.

Projektet drivs av Fredrika Bremer-förbundet – Sveriges äldsta förbund för jämställdhet, som har funnits sedan 1884.

TIKTOK

Skanna QR-koden för att se våra utbildningsfilmer med fakta filmer, guider och tips som riktar in sig på relationer och ekonomisk jämställdhet.

BLI MEDLEM

Engagera dig i kampen för jämställdhet! Medlemskap kostar 325 kr för ordinarie och 150 kr för studenter.

[Klicka här för registrering.](#)